

Prangli Suvi

Prangli ootab

Kuidas Pranglile sel suvel saab?

- Liinilaev Wrango väljub Leppneeme sadamast iga päev 2-4 korda päevas. Piletid tuleb ette osta: www.tuuleliinid.ee. Päevasteks külas-tusteks sobivad graafikujärgselt E, T, K, R, L, P.
- Gruppidele (kuni 35 inimest) pakub mere-transporti postilaev Helge. Saab tellida ka kaatritransporti (www.pranglireisid.ee).

prangli.ee

Prangli kohta loe ka
Viimsi Teatajast nr 21 (511)
13. detsembril 2019 artiklist
"Prangli - kolme küla kodu"
ja veebist [viimsiteataja.ee/
?s=prangli](http://viimsiteataja.ee/?s=prangli)

Saarevanem Terje Lilleoks: Pranglil on tu

PERSOON Prangli on Viimsi kantidest ainus, kus rahvaarv ei kasva. Küll aga kasvab sissekirjutatute arv mihinal, näiteks koroonaviirusest tingitud liikumispiirangute tõttu kirjutas end sisse 20 inimest, et saarele pääseda. Kokku on püsielanikke ligi 200, kuid rohkem kui pooled neist on suvekodude omanikud. Suviti elanike arv saarel enam kui kahekordistub, aga aasta ringi elab Pranglil vaid 60–70 inimest.

Silja Oja
Viimsi Teetaja
kaasautor

Terje Lilleoksa sõnutsi jagunevad saare inimesed kohalike silmis kolme rühma: "Siin sündinud, sisse toodud ja ise tulnud." Kuigi vanemad saareelanikud "sisse toodutesse" ehk armastuse või abielu kaudu saarele saabunutesse ettevaatusega suhtuvat, siis vaatamata sellele valiti mandrilt Jaagu-Uuetoa tallu miniaks tulnud Terje tema enda suureks üllatuseks kohalike poolt neli aastat hiljem saarevanemaks ja selles ametis on ta viimased kuus aastat ka püsinud.

Prangliga on Terje olnud tänaseks seotud juba üle 20 aasta, püsivalt saarel elanud 10 aastat. Selle aja sees on ta rajanud saarele puutöökoja ja suveniiripoe, kust turistid Terje ja tema kuldsete kätega abikaasa Ivo valmistatud asju osta saavad – puidust mööblit kuni käsitöövaipade ja eritellimusel rahvarõivasteni välja. Õppinud on Terje fotograafiat, aga enam ta ei pildista, nüüd teeb seda ta 16-aastane tütar.

Terje, kuidas saarevanema positsiooniga rahul oled? Kui uudiseid lugeda ja jutte kuulata, siis ega sinne elu ei ole vist mingi romantiline idüll, vaid meenutab pigem "Tõde ja õigust" oma Pearude ja Andrestega.

Pranglit mandriga ühenduses hoidva parvlaeva Wrangö operaator Tõnis Rihvk küsis minult kunagi: "Sa oled peris targa näoga, miks sa sellist ametit pead?!"

Eks ta üks nuhtlus ole – nagu kolhoosiesimehe amet, kus mitte kunagi ei ole kõik sinuga rahul. Olen aastate jooksul nahka paksemaks kasvatanud, üritanud olla võimalikult erapooletu.

Veebruaris, enne eriolukorda püüdsime uut saarevanemat valida, aga kuna püsisastusega väikesaarte seadus ütleb, et valimistel peavad olema kohal vähemalt pooled saare hääleõiguslikest elanikest ehk siia sissekirjutanutest, siis on sellist esindatust väga keeruline saavutada. Rohkem kui pooled käivad siin ju vaid suvitamas! Ja nii ma siis jätkan saarevanema kt-na.

Millest vastuolud nii väikeses kogukonnas tekivad?

Vastuolud tekivad turismiga tegelejate ja mittetegelejate vahel. Selge on see, et kui turismi saarel üldse mitte arenada, jääks see varsti n-õ vanainimeste saareks. Kui aga liiga palju turiste saarele meelitada, kaob kohalike inimeste kodurahu.

Mõlemad pooled peavad tasakaalus olema ja minu roll on rahu maa peale tuua.

Kas turiste on praegu Pranglile vaja meelitada või eemale peletada?

Tasakaalu on vaja. Saare ja selle elanike suhtes lugupidavalt käituvad inimesed on alati teretulnud.

Kas turism pole mitte saarel peamine äri ehk sissetulekuallikas?

Nii on, aga lisaks annavad kohalikele veel tööd kool, rahvamaja, raamatukogu, postkontor, kauplus, tervishoiupunkt ja tänavu 1. aprillist ka PERH-i kiirabipunkt, kus ka mina nüüd esmaabi andjana töötan – kui vaja, sõidame kohale ja oleme telearsti silmad ja käed.

Eks ta üks nuhtlus ole – nagu kolhoosiesimehe amet, kus mitte kunagi ei ole kõik sinuga rahul.

Elukutselisi kalureid siin enam peale ühe mehe pole. Kalandusühistu müüdi maha, sest laevad ja mehed olid vanad... See ei ole enam elatusallikas.

Kas kohalikku kala saarel enam ei saagi?

Restoranist ei saa, aga meie turismitaludest, mida on kokku 5–6, ikka saab, kui ette tellida. Õnneks on mudil merest kadunud, see sõi ära tursa- ja lestamarja, aga praegu on tursaaeg.

Kuidas Pranglile elama ja lõpuks omaks inimeseks saab?

Siin on vanapoisso maa ja ilm! :) Aga tõsisemalt – oleneb inimesest. Mina ju tuln väljast sisse ja sain saarevanemaks.

Siin üürripindasid ega küla keskel vabu krunte ei ole, aga mujale ehitades on vaja vedada kommunikatsioon. Eks see loodushoiuala ehitamine ole selline küsitav asi, sest ega tulemus ei ole kindlasti parem kui enne. Pigem võiks soosida olemasolevate külade vahetuse lähedusse ehitamist. Rannaalad ei pea ju olema suvilaid täis. Mida rohkem raha, seda suuremad ambitsioonid, aga mõistus ei jõua alati järele.

Saan aru, et üks uus suvitaja ei anna saarele eriti plusse. Kes siis oodatud on?

Oodatud on aktiivsed, kohaliku elu edendamisse panustavad inimesed.

Prangli saarevanema kohusetäitja Terje Lilleoks 3-nädalase jänesepojaga. Fotod: Silja Oja

Prangli "siiam" Merlin.

sed. Pranglile tuleb töökohti juurde ainult siis, kui ise teed. Koroonaaeg tõi hästi välja selle, et tööd saab teha ka kaugelt, ilma kontorisse minemata. Seega võib Prangli sobida hästi ka kaugtöö tegijatele.

Ootame väga tagasi saarejuurtega inimesi. Iseäranis noori peresid, kes ise endaga hakkama saavad. Selliseid, kes teavad, et siin pole ainult nii, et merelaine loksutab randa ja linnuke laulab, vaid et tegelikult on meil üheksa kuud kehva suusailma. See arusaamine, mi-

da tähendab kinnine ja eraldatud kogukond, tahab natuke siia sündimist.

Pikka aega liiguti saarelt välja, sest siin polnud tööd. Nüüd õnneks tullakse tagasi ja jäädakse.

Mõned aastad tagasi korraldasite isegi konkursi uute elanike leidmiseks ja valisite soovijate seast välja ühe neljalapselise pere. Kas nemad jäid?

Ei, see pere ei jäänud. Selgus, et nad ikkagi ei sobitunud meie saa-

rele. Nüüd on selles majas hoopis kiirabipunkt.

70% avaldustest, mis tookord konkursile laekusid, olid romantikutelt, kellele meeldis soe rannaliiv, aga meil on siin talvel 15 m/s jäine meretuul. Samas näeb siin talvel virmalisi.

Selge on see, et kui turismi saarel üldse mitte arenada, jääks see varsti n-õ vanainimeste saareks.

Mis tunne on Pranglil elada?

See on nagu elaks Kääbiklas. Väikeses kohas kohalikud asjad võimenduvad, aga samas suure maailma mured tunduvad siin kuidagi kauged olevat.

Kas igav ei ole mõnikord?

Mitte kunagi! Mul on ju loomad! Prangli ainukesed hobused Volli ja Raselli, kellega saavad sõita ka saa-

enne nagu elaks Käábiklas

rel puhkajad, on meie pere omad. Samuti on meil jänesed.

Elame siin päikesega ühes rütmis – suvel ärkame vara, talvel magame poole kaheteistkümneni. Päeval tegelen lisaks loomadega käsitööga, koon või vildin. Kõige tüütum on söögitegemine, seda ma ei salli.

Elukutselisi kalureid siin enam peale ühe mehe pole.

Kuidas koroonakriisi üle elasite?

Karantiin polnud siin nii hull, kohalik inimene sai vajadusel mandrile sõita. Üldiselt oli mõnus aeg, rahu ja vaikus. Ega siinsed inimesed linna ei kipugi. Mida vanemaks saad, seda vähem tahad ära. Mul endal hakkab see ka juba peale tulema, et tahaks vaid rahus kodus olla.

Turismile pani see viirus muidugi kõva põntsu, aga alates 5. juunist avanes laevapiletite müük taas kõigile.

Mis Sulle saareelu juures kõige enam meeldib?

Nagu Fred Jüssi ütles: siin saad mune, lihtsalt passida. Isegi, kui aega pole, on selleks võimalus.

Mulle meeldib väga siin mere ääres hobusega ringi kolada ja ratsutada. Teen seda aasta ringi. Kuulan sinna juurde klassikalist muusikat, näiteks toreadooride marssi ooperist "Carmen".

Millest saarel puudust tunned?

Metsast, kuhu võiks ära eksida. Seda saan ainult mandril teha.

Milline on Sinu lemmik aasta-aeg saarel?

Sügised on siin mõnusamad kui kevaded. Kuna meil hakkab alles peale jaanipäeva soojaks minema, siis kestab ka suvi kauem. Septembris käivad lapsed kehalise tunnis veel

Prangli sadam ootab turiste.

meres ujumas. Meri püsib siin kaua soe, kuna on sügav – läheb aeglaselt soojaks ja jahtub kaua.

Prangli põhikool on Eesti väikseim. Kuidas siinse hariduse taseme hindad?

Prangli põhikoolis käib praegu tõesti vaid kuus last. Haridus on väga tasemel, sest meil on ju sisuliselt privaatõpe. Õpetaja tegeleb õpilasega personaalselt ja saab kohe aru, kui õpilane ei saa aru. Reaalainetes saab Prangli koolis väga kõva põhja ja seda kinnitab ka meie laste edu nutisportivõistlustel – seal on meie lapsed ühed vabariigi parimad.

Terje, see kõik kõlab nii hästi ühelle introvertsemale inimesele. Virralised ja soe merevesi. Millest need inimestevahelised pinged siin saarel ikkagi tekivad? Kas asi on tõesti turismis?

Ma ütlen nii: ühed tahavad hirmsasti raha teha, aga teised arvavad, et seda raha võiks teha seaduse ja mõistuse piirides.

Mis on saarerahva kõige suurem ootus – mis võiks Pranglil muuttuda?

Lääneotsa teed tahavad kõik! Sel list, kus ei sõidaks autopõhja alt ära. See praegune auklik kruusatee on turistile suvel romantiline, aga aastaringi seda sõita on hoopis teine asi.

Mille eest tänulik oled?

Praamiühendus mandriga on meil väga hea, kiidan selle eest Tuule Liinid OÜ-d ja Tõnis Rihvki, kes praegu Wrangöt opereerivad – laev on terve ja hästi hooldatud, graafik reisijasõbralik. Aga muidugi oleks hea suurem laev – seda mitte reisijate, vaid infrastruktuuri teenindamiseks.

kas teadsid, et ...

Prangli Laurentsiuse kirik tasub kindlasti külastamist

Prangli Laurentsiuse kirik on ehitatud 1848. Fotod: Ahti Aho

Prangli Laurentsiuse luterlikku kogudusse kuulub paarkümmend inimest, neist pooled annetajad. Suurema osa ajast seisab kirik kinni, aga suvel toimuvad seal kord kuus jumalateenistused ning talvel jõulu- ja kevadel ülestõusmispüha teenistus. Õpetaja käib kirikusse mandrilt.

Kui soovid Pranglil käies Laurentsiuse kirikut külastada, võta ühendust koguse juhi Taavi Linholmiga.

Tukukott aastast 1752 – pika kepi otsas sametist annetuste kogumise kott, millega teenistuse ajal uinunud meremees üles toksati ja temalt kirikus silma looja laskmise eest raha küsiti.

1848. aasta ehitatud kirik ei ole saarel, kus on elatud pidevalt juba üle 600 aasta, esimeste, vaid kolmas.

Esimene kirik olla alguse saanud nii, et kaks soomlast läinud jää peale hülgepüügile, aga korraga tõusnud torm, mis jää ära purustanud. Mõlemad mehed pääsesid jääpanga peale, mis Prangli rannikule triivis. Kuna mehed olid merel triivides ja palvetades jumalale töotuse andnud, et kui maale pääsevad, siis ehitavad sinna kiriku, siis pidasidki nad maale pääsedes oma sõna. Ja et pääsemine toimunud lauritsapäeval, sai ka ehitis endale nimeks Lauritsakabel. See juhtunud siis 400 aasta eest.

Veeda päev imekaunis Prangli saare Lõunarannas!

Võimalus rentida maja, kámpingut või telkimisplatsi ning rannasauna. Nautida veesporti mõnused. Käia avastamas naabersaari Aksit, Rammut ja Keri või teha üks mõnus kalaretk merel.

Telli kaatireis otse saarele.

Rannas avatud ka surfibaar ja rannavolle plats

Küsi pakkumist prangliholiday@gmail.com, tel 504 8275. Leiad meid ka airBnB kodulehelt

Kangastelgedel valmivad imelised põrandavaibad. Fotod: Anne-Mari Visnapuu

Osa Prangli käsitöönaiatest. Foto: Liisa Toots

1950. aastatel ehitatud jõujaama hoone.

Prangli tublide naiste panus käsitöötradit

ILUTEGIJAD Paljud teavad, et Prangli saar pakub meile silmailu puutumata looduse näol, ilusaid maastikke ning mõnusat merebrüüsi. Samamoodi on teada ka see, et Prangli naised on kõvad käsitöötegijad.

Anne-Mari Visnapuu
Viimsi Teataja toimetaja

Juba mitmeid aastaid tagasi on käed ühendanud grupp naisi, kes saarel käsitööd edendavad. Kangastelgedel on valmis kootud lugematul hulgal rõõmsavärvilisi vaipasid, üheskoos algatatud rahvarõivatraditsioon ning

ühiselt antud panus käsitööoskuste säilitamisele.

Möödunud aasta sügis tõi naistele positiivse üllatuse, mida nad ette näha ei osanud, kuid mis oli neile igati suureks abiks.

Jõujaama hoone ruumid leidsid taaskasutust

Pranglis tegutsev naiste käsitöögrupp toimetab tegusalt mitmeid aastaid kohaliku rahvamaja suures saalis. 2019. aastal tuli naistel rah-

vamajast lahkuda, mistõttu seisid nad silmitsi probleemiga, et kuhugi ei olnud end koos kangaspuudega sisse seada. Ühel päeval, kuulates naiste hädast, pakkus endine jõujaama töötaja välja idee kasutada justnimelt jõujaama ruume, mis toona seisid täiesti tühjana. Naised seda endale kaks korda öelda ei lasknud ning olid valmis ettepaneku teoks viima ja nii saidki ruumid nende kasutusse 2019. aasta hilissügisel. Jõujaama hoone on ehitatud 1950. aastate lõpus, kuid käsitöögrupil avanes võimalus kasutada ruume maja uuemas pooles. Nimelt teostati 20 aastat hiljem, 1970. aastatel majale juurdeehitus ning just selles majaosas on naised end täna sisse seadnud.

Maja oli aga räämas ja vajas kor-

ralikku remontimist. Kui vallast oli kasutusluba saadud, võtsid kanged saare naised ohjad oma kätte ning, värvipotid käes, asuti seinu üle võõpama ja remonti tegema. Ühise panuse tulemusel anti ruumidele uus ilme. Käsitöögrupi liikmed tunnustavad, et nad on väga-väga tänulikud ja õnnelikud avanenud võimaluse üle kasutada jõujaama ruume. Nüüd on neil koht, kuhu alati kokku tulla, seltskonda nautida ja käsitööga tegeleda.

Käsitöötooted on tahetud kaup

Käsitöögrupp on vägagi tuntud põrandavaipade tegijad, mis hoole ja armastusega saarel valmivad. Kuid lisaks vaipadele tehakse ka muud käsitööd, näiteks kootakse/heegel-

datakse kindaid, sokke ja muud. Saarel valminud esemed pakuvad paljudele huvi ning seetõttu on loodud Facebooki keskkonnas lehekülj Prangli käsitöö kaubamaja, kust on võimalik tragide saarlaste töid soetada aastaringelt. Soojemal perioodil leiab tooteid ka kä-

Ühise panuse tulemusel anti ruumidele uus ilme.

sitöökauplusest, mis asub Kelnase sadamakapteni hoones. Väga tihti valmistatakse töid ka tellimuste alusel, mida on saadetud koguni üle lahe Soome.

Koostööd tehakse ka Sokisahtliga, kes haldab Eesti Vabariiki 100 veebis asuvat kingipoodi. Lauupeo

Sadamakapteni majas müügil olevad käsitöötooted.

Sadamakapteni hoone, kus asub käsitöökauplus.

Kangasteljed jõuamaa ruumides.

siooni säilitamiseks on kiiduväärt

müügist alles jäänud särgid saadeti käsitöönaistele, kes andsid särkidele uue elu, valmistades nendest kotte, patju ja narmasvaipu. Valminud tooted pandi müüki Eesti Vabariiki 100 veebipoodi.

Saare käsitöö pälvib tähelepanu

Prangli käsitööd on esitletud ka Eesti suurimatel moelavadel. Naiste käsitöögrupi liikme Carmen Otti tütar Cärol Ott on esitlenud saarel valminud käsitööd mitmel moeüritustel. 2019. aasta kevadel sai Tallinn Fashion Weeki laval silmata Prangli käsitöönaiste kootud mütsi, mis kuulusid Cärol Otti moekollektsiooni. Kootud mütsid ehk baretid pälvisid üritusel väga palju tähelepanu.

Veel on olnud Prangli tublide naiste kootud kindad 2020. aasta Tallinn Fashion Weekil ning käesoleva aasta veebruarikuus käisid kindad isegi Pariisis MAN/WOMAN moemessil Cärol Otti kollektsiooni koosseisus. Saarlased on ülihepa meel, et moekunstnik ka iga kord jutustab loo sellest, kus ja kuidas on kindad või mütsid valminud. Prangli saare käsitöö populaarseerimise eest sai Cärol Ott 2019. aasta detsembrikuus ka Viimsi valla "Noore talendi" auhinna.

Rahvarõivatraditsioon au sisse

Käsitöögrupp algatas saare peal rahvarõivatraditsiooni. See sai alguse mõttest, et Prangli saarel ei ole oma rahvarõivaid ning polegi

justkui kunagi olnud. Naised uurisid Prangli ajaloo kohta mitmetest muuseumitest, misjärel selgus, et Pranglil ei olegi olnud oma kindlat rahvarõivast. Saarel on elanud erinevaid rahvusi – soomlased, rootslased, eestlased. Kuna siin oli kolm erinevat kogukonda, ei tekkinud ühtset rahvarõiva identiteeti. Eesti kogukond kandis saarel Jõelähtme rahvarõivast, sest just Jõelähtmes käis Prangli rahvas ka teol. Rootslastel oli oma kogukond, nemad olid hästi suletud ning nende rahvarõivaid ei tohtinud keegi teine kanda. Soomlased olid aga edumeelsemad ning kandsid sedaaegu juba linnarõivaid.

Kui naistel oli mõte rahvarõivaste loomisest juba mõnda aega peas mülkunud, pandi lõpuks selle mus-

ter kokku – ideid võeti Prangli lipuvärvide ja Jõelähtme rahvariistest. Kangas tellitud, asuti usinalt riideesemeid valmistama. Nüüd on trend saarel levinud ning rahvarõiva kangast tehakse lisaks riideesemetele ka patju, põllesid ja palju muud.

Käsitöögrupp algatas saare peal rahvarõivatraditsiooni.

Käsitööoskust tuleb väärtustada

Õeldakse, et eestlased on rahvas, kes on käsitöö usku. Me usume, et kultuur jääb püsima, kui suudame põlvest põlve käsitööoskusi edasi kanda.

Tänapäeva avatud maailmas on

kultuuri säilitamine kui väljakutse ning selle saavutamiseks peame andma ühise panuse. Ei ole saladus, et aina vähem tahavad lapsed käsitööga tegeleda ning koolide õppekavades on alles vaid minimaalselt käsitöötunde.

Prangli käsitöögrupp leiab, et käsitööoskuste säilitamine on väga oluline. Nad tõdeavad, et praegu on selle edasikandjateks saarel nemand ise.

Traditsiooni on hoitud tänu sellele, et neil on koos niivõrd toetav seltskond, kel kõigil on üks ühine huvi – edendada käsitööd. Saarel leiavad aeg-ajalt aset ka erinevad koolitused, millest on kõik huvilised oodatud osa võtma, et äratada endas seni märkamata jäänud käsitööhuvi.

Selle suve veedame Pranglil!

REISISIHHT Prangli saar on üks ütle mata omanäoline tükike Viimsi vallast. Ikkagi meretagune kant, kus asjad kulgevad omasoodu. 6,4-ruutkilomeetrine maalapp, teistmoodi väärtushinnangute ja teistmoodi elutempoga. Samas on Prangli Viimsi valla saar, kus iga viimsilane võiks ära käia ja nuusutada päris rannarahva hõngu.

Annika Prangli

Prangli Reisid OÜ / Prangli Travel

Pranglil on oluline, mitu kalla keegi täna püüdis, mis külapoes räägiti või kes laevalt maha astus.

Uus ning huvitav on kahtlemata rikastav, aga öeldakse ikka, et kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta. Prangli saare tulevik eristub mandri-Viimsi tulevikust sellega, et see ei seisne tingimata uute kortermajade, lasteaedade või koolimajade ehitamises, tarkades töökohtades või linnas tööl käimises. Kummaline, aga tõsi – meil on hoopis teistmoodi. Tulevik võib seisneda traditsioonide säilitamises ja iseendaks olemise jätkumises, lihtsalt olemises sellisena nagu on pranglilane alati olnud, ausa ja uhkena oma saare üle, kooskõlas tuule suuna ja looduse vingerpusidega. Oluline on järjepidevus ja olemasoleva väärtustamine.

Küsimus tekib nii mõnelgi, et mis tööd me siis teeme, kui me uute arengutega ummisjalu kaasa ei jookse? Olen kuulnud öeldavat, et Prangli saar on nagu vana liivaköös, millel midagi kasva ega kasvata. Jah, aga siin on ainult lõputud hingematvalt puhta loodusega männimetsad, kadastikud, liivaluited ja rannad, arhailised kalurikülad... Miski ütle mata kummastav fluidum, mis meelitab inimesi siia puhkama, ennast välja lülitama ja nautima igapäevaelust teistsugust keskkonda. Ka turism võib olla töö.

Ajalooliselt on Pranglil olnud mitmeid elatusallikaid: piraatlus,

kala- ja hülgepüük, sõbrakaubandus soomlastega, salapiirituse vedu jne. Ikka leitakse midagi, millega elus püsida, aga alati on elatusallikas olnud muu maailma pakkumise ja nõudlusega tasakaalus ning ikka sõltuvuses sellest, mis mujal maailmas toimub. Täna on päev, mis seal salata, on esiplaanile tõusnud külaliste võõrustamine ja muidugi sellest rõõmu tundmine.

Turism on pigem paljude elanike jaoks elustiil, suhtluskanal, traditsioonide ja oma elu tutvustamise viis.

Ikka läheb nina püsti, et:

- Pranglil on Eesti ainuke paik, kus on näidata, et Eestis leidub maagaasi;

- hiilgame Eesti eelmise sajandi kõige suurema merepäästeoperatsiooni looga laeva Eestirand mälestusmärgi juures;

- Prangli on ainuke Põhja-Eesti saar, kus elu ei ole viimase 600 aasta jooksul katkenud ning ei ole ka näha, et see katkemas oleks;

- Pranglil osatakse rääkida prangli murrakus;

- Pranglil on kalastamise ja merenduse traditsioonid, mis on paljudes põhjaranniku paikades katkenud.

Rääkimata sellest, et viimaste aastate arengutega on juhtunud nii, et:

- Pranglil on sama palju majutus-tes voodikohti ja toitlustuses toole, kui on saarel elanikke;

- vähemalt pool saare elanikkonnast elatub täielikult või osaliselt turismist.

Õige oleks öelda, et ega tagasihoidlik saarlane suurt oma saarest lehes ei kirjuta, aga kirjutame ikka,

Prangli kirik Lääneotsa külas. Foto: Carl-Martin Nisu

Prangli maagaasi läte ehk rahvakeeli gaasiük. Foto: Juri Matkivits

Vaade Üle saarelt, Prangli Põhja rannik. Foto: Juri Matkivits

et armastust saare vastu ei maksa häbeneda ja oleks ikkagi tore, kui te tuleksite! Just sel suvel, kus liikumist soositakse just omade vahel!

Korraldame Pranglil: erinevaid matku nii jalgsi kui ka jalgrattaga, plaanilisi ja tellimisel päevareise,

■ **Lisainfo:** pranglireisid.ee, info@pranglireisid.ee, tel 5341 3109.

erinevaid huvitavaid tegevusi seltskondadele, vahvaid ekskursioone. Omapäi seiklejale on sadamas avatud jalgrattalaenus, millega saab kaasa Prangli saare reisijuhil-audio-geidi.

Loodushuvilisele: hülgevaatlus igal pühapäeval juulist septembrini Kaberneeme sadamast.

Kerile ja Aksile toimuvad regulaarsed ja plaanilised retked.

kas teadsid, et ...

Filmiesitlus Pranglil

■ Film "Eestirand. Mälestused ja tänapäev" nüüd kättesaadav kõigile! Prangli rahvamajas toimub esitlus kaluritepäeval!

2018. aasta sügisel näidati avalikkusele esimest korda filmi, mis ühendab mälestusi Eestiranna kalalaevast, mis 1941. aastal Prangli saare juures õnnetu lõpu sai. Viimase aasta jooksul esitleti filmi esimest korda kõigis kolmes paigas, mis laevahukuga või selle uurimisega seotud on – Viimsi poolsaarel, Neemes ning Prangli saarel. Viimane filmi avalik esitlus toimub Prangli saare rahvamaja kaluritepäeval, 11. juulil kell 15.00.

2018. aastal käivitus Põhja-Harju Koostöökogu Leaderi toel ning MTÜ Prangliranna eestvedamisel projekt, mille käigus illustreeriti laeva Eestirand hukuga 1941. aastal seotud sündmusi. Projektiga olid sündmuste toimumiskohana seotud Prangli saar ning Neeme, lisaks kaasati Viimsi Rannarahva muuseum.

Filmi esilinastus Prangli saarel 14.07.2019. Foto: Jane Leppmets

Prangli on tulevikus elamiseks parim väikesaar – visioon 2030

VISIOON Eelmise aasta sügisest on koos kogukonnaga aktiivselt koostatud Prangli saare arengukava aastani 2030. Saarel on toimunud mitu strateegiaseminarit, et ühiselt arutada, millised on järgmise kümne aasta arengualased tegevused.

Mailis Alt

Arendusosakonna juhataja

Nagu ikka iga visiooni ja tegevuskava koostamisel, on arvamusi palju ja arutelud kipuvad vahepeal ka päris tuliseks minema. Prangli kogukond on aastaid olnud pigem kasvavas trendis ja elanikud näevad, et saarel võiks oluliselt vilkam elu toimida terve aasta vältel, mitte ainult suveperioodil.

Loodus- ja maastikukaitsest tulenevaid piiranguid arvestatakse, kui need ei pärsi mõistlikku arendustegevust. Olulised elukvaliteeti mõjutavad sõlmküsimused, nagu näiteks stabiilne elektriühendus, vee kvaliteet ja sadama piirkonna areng, on lahendatud.

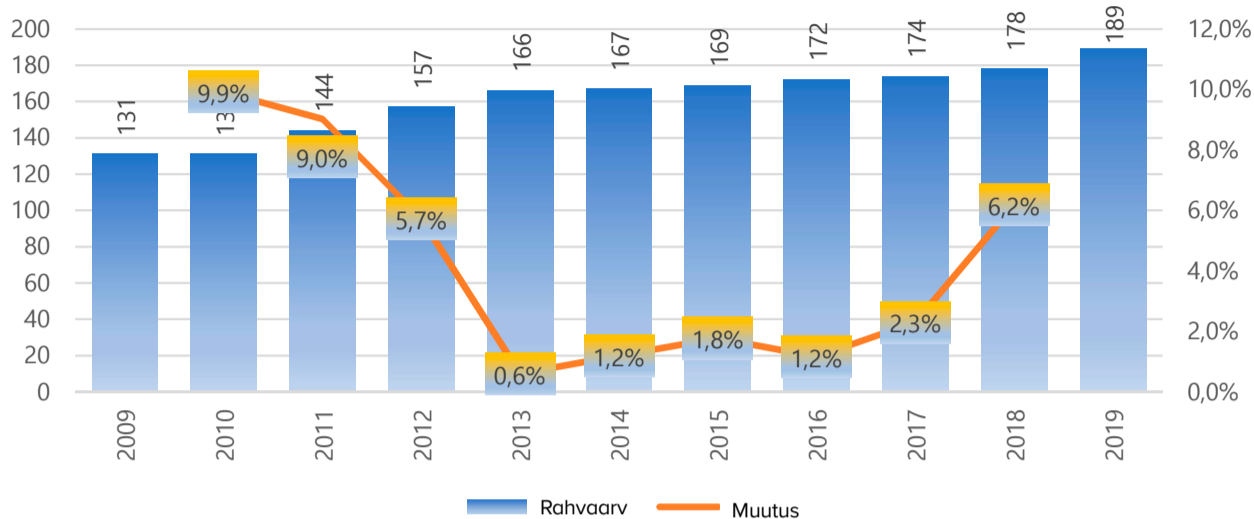
Prangli traditsiooniline tegevusala on kalapüük, mis on aga järk-järgult asendunud turismitegevõtlusega. Põllumajandusega te-

geletakse üksnes oma pere tarbeks. Kohapealseid töökohti napib, mistõttu käiakse tööil mandril. Vajadus on ka turismiinfopunkti järele. Kelnase uue sadamahoone rajamine võimaldaks selle vajaduse katta.

Turismivaldkonna arenemine on aga tekitanud teatava vastuolu põliselanike ja turismiettevõtjate vahel. Nimelt leiavad püsivalt saarel elavad inimesed, et turistide arv on maksimumi lähedal ja rohkem tuleks tähelepanu pöörata saarele lisandväärtuse loomisele. Päevaturistid võtavad ära kohad liinilaeval ja kulutavad koha peal suhteliselt vähe raha. Samas häirivad suured grupid kohalikke. Seega on oluline saavutada kokkulepe ja tasakaal, et ühest küljest oleks tagatud turismivaldkonna areng, nagu näeb ette ka Viimsi valla turismi arengukava aastani 2025, kuid teisalt ei tekitataks saarele ja selle elanikele kahju.

Oluline on siinkohal märkida, et saare potentsiaal turismivaldkonna ühe osana on suur. Sesoonselt on

PRANGLI SAARE ELANIKKONNA DÜNAAMIKA AASTATEL 2009–2019*

*Allikas: rahvastikuregister

Vallavalitsus on aktiivselt toetamas saare arengut.

võimalik tegevusi saarele planeerida ja aktiivselt turiste teenindada, mis omakorda annab võimalused

aastaringsete töökohtade suurendamiseks saarel.

Vallavalitsus on aktiivselt toetamas Prangli saare arengut. Tege-

vuskavas on iga-aastaselt mitmeid tegevusi saare arengu toetamiseks. Juba sel aastal paigaldatakse Kelnase sadamasse ootepaviljon koos pesemisvõimalusega, et sadamas oleks tagatud kõik väikesadamale kohased põhifunktsioonid. Laiendatud on parkimisala. Kavas on lammutada ohtlik vaaketorn, tegeletakse veeressursi täiendamise ja ülesaaresel tasuta WI-FI leviala laiendamise.

Koostöös Põhja-Eesti Regionaalhaiglagla teenindab saart aastaringset tervishoiupunkti koos kiirabi autoga. Saare kohalikest on välja koolitatud 4 esmaabi andjat, samuti tegutseb vabatahtlik merepäästeüksus.

Peatselt saab varjualuse ka Prangli laululava, et suvel saaks saare üritused toimuda iga ilmaga.

Tule saarele!

Prangli rahvamaja üritused 2020. aasta suvel

- 3.06 Fotorühmituse Hetkepüüdjad fotonäitus "Prangli ja Keri saarte lumm" K-P kell 10–13
- 1.–3.07 Viimsi valla laste- ja noorte looduslaager
- 11.07 Kaluritepäeva tähistamine. Filmi "Eesti Rand" esitus, tantsuks ansambel Robirohi
- 25.07 Suur suvedisco! Diskor Lenny La Vida
- 31.07–2.08 Tarvanpää Seltsi rahvatantsuansambli kontsert
- 8.08 Spordipäev, ansambel Vanaviisi
- 10.–15.08 Viimsi valla laste ja noorte maali- ja lilleseadelaager
- 20.08 Taasiseseisvuspäeva tähistamine
- 29.–30.08 ITL-i segakoori 10. juubeliaasta. Muinastulede öö, kontsert

Prangli rahvamajas keeb elu aastaringset.

Filmi
"EESTIRAND. MÄLESTUSED JA TÄNAPÄEV"
 esitlus Prangli saarel

Kaluritepäeval, 11. juulil 2020

Kell 15.00

Prangli Rahvamajas

Sissepääs tasuta

"Eestirand. Mälestused ja tänapäev" räägib laeva
 "Eestirand" hukuga seotud sündmustest 1941. aastal
 Prangli saarel ja Neemes. Intervjuud kohalikega, kes suurt
 päästeoperatsiooni veel mäletavad.

Euroopa Maaelu Arengu
 Põllumajandusfondi
 Euroopa Investeeringud
 maaspirkondadesse

PÕHJA-HARJU
 KOOSTÖÖKOGU

Jõelähene - Viimsi - Rää

